

VAN STOLKPARK KOERIER

Nieuws van en voor alle bewoners van het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes

11e jaargang

Uitgave van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark'

Nr. 44 - mei 1989

De onthulling van de zwerfkei aan het begin van de Scheveningseweg door de wethouders Vlaanderen en Verduyn Lunel

(foto Jos van Leeuwen)

Scheveningseweg IX

*"Hoe meer besien de oogen
dan de hersenen verslaan"*

Met deze dichtregel van Constantijn Huygens verwijst een Belgische zwerfkei bij het Ouder Tolhuis naar de reconstructie van de Scheveningseweg. Dit heuglijk feit werd op donderdag 30 maart feestelijk gevierd, nadat de beide betrokken wethouders de gedenksteen hadden onthuld.

Namens de Gezamenlijke Schevenings Bewonersorganisaties sprak ons bestuurslid Mr F.W.A. Goes. Als tastbaar, maar vooral symbolisch teken van onze waardering bood hij aan een door velen buiten het Van Stolkpark zeer begeerd kledingstuk in de kleur die bij deze dag paste: groen, aan de heren Geertsema (Gemeentewerken), de Jager (Groenvoorzieningen) en Reef (HTM), als vertegenwoordigers van de drie bij de reconstructie van de Scheveningseweg betrokken diensten.

Tot troost van degenen, die vinden, dat het gemeentebestuur wel eens traag van handelen is, herinnerde de heer Goes aan het feit, dat Constantijn Huygens zijn plan voor een "steenweg" van Den Haag op Scheveningen al in 1653 publiceerde. Ondanks de voordelen, waar hij op wees, zowel voor de Hagenaars als voor de Scheveningers zag men teveel bezwaren om het plan tot uitvoering te laten brengen. Maar tien jaar later, in 1663 keerde het tij, en werd octrooi verleend voor het aanleggen van de weg. Op 1 mei 1664 werd daarmee begonnen en op 5 december 1665 werd de weg geopend. Alles was meegelopen, alleen de kosten waren tegengevallen: in plaats van de oorspronkelijke geschatte 23.000 caroli guldens werden het er 62.000, bijna drie keer zoveel.

Eigenlijk had dit dus het laatste stukje over het herstel van de monumentale boomplanting langs de Scheveningseweg

moeten worden.

En het kan niet ontkend worden: de bomen tussen Kanaalweg en Duinstraat zijn niet alleen op hun plaats gekomen tussen nieuwjaar en Pasen, ze zijn ook allemaal met fris groen blad uitgelopen. Ook was de vernieuwing van het wegdek tussen de Promenade en de Duinstraat ruim voor Pasen al klaar.

Maar de puntjes op de 'i' ontbreken nog. Anders gezegd, de HTM moet de halteplaatsen nog onder handen nemen, samen met de DGM - de Haagse dienst voor de Groenvoorzieningen en Milieu-educatie - en het GEB de lichtmasten. Vandaar, dat u nog een tiende aflevering van dit feuilleton tegoed hebt om u de oplevering ook van deze laatste onderdelen te melden.

Mr Ton Landheer

Verslag

van de Algemene Ledenvergadering van de Wijkvereniging "Van Stolkpark", gehouden op maandag 10 april 1989 in het Eerste Vrijzinnig-Christelijk Lyceum, Van Stolkweg 35.

Aanwezig: de bestuursleden de heren Mr T. Landheer (voorzitter), R. de Jong (secretaris), J.A. Kusters (penningmeester), Mr F.W.A. Goes en Jhr J.J.M.M. van Rijkevorsel.

Voorts zijn aanwezig ruim 40 leden en belangstellenden.

Opening

De voorzitter heet allen welkom en in het bijzonder een tweetal vertegenwoordigers van de leiding van Sandhaghe.

Vragen en opmerkingen van bewoners van de wijk

Centraal staat bij dit punt de onrust die bij de direct omwonenden is ontstaan over de verwerving van twee panden - één aan de Duinweg en één aan de Belvédèreweg - door Sandhaghe om daaraan de bestemming van "socio-woning" te geven, elk voor maximaal 12 kinderen van 6-18 jaar. Ook bij het bestuur bestaat onvrede over het gebrek aan tijdige informatie hierover van de zijde van Sandhaghe. Bij het bestuur bestaat bovendien onzekerheid over de vraag of de bestemming die Sandhaghe aan de panden geven wil in overeenstemming is met het bestemmingsplan. Het bestuur, dat zich beschouwt als hoeder van het bestemmingsplan, streeft ernaar de mate waarin het Van Stolkpark reeds van kantoren en instellingen is voorzien, niet verder te doen uitbreiden. Naar de mening van het bestuur is de wijk in dit opzicht al overbedeeld en zou door de bestemming die Sandhaghe aan de twee panden denkt te geven, de verhouding verder worden scheefgetrokken. Getracht wordt kantoorpanden die van eigenaar veranderen zoveel mogelijk de normale woonbestemming terug te geven.

De vertegenwoordigers van Sandhaghe geven toelichting op de plannen en delen desgevraagd mee dat de leiding van Sandhaghe van mening is dat de bestemming die Sandhaghe aan de twee panden wil geven niet in strijd is met het bestemmingsplan. De directie heeft de locaties van de voorzieningen waaraan zij leiding geeft zoveel mogelijk over Den Haag gespreid. Elke wijk moet in dit opzicht zijn steentje bijdragen. De verworven panden aan de Duinweg en de Belvédèreweg hebben beide het voordeel dat ze in de buurt van het hoofdgebouw gesitueerd zijn, zodat over en weer van gemeenschappelijke voorzieningen gebruik kan worden gemaakt.

Sandhaghe heeft geen plannen tot verdere uitbreiding of aankoop van nog meer panden in het Van Stolkpark.

Sandhaghe is voorts van plan het interieur van de twee panden aan de nieuwe bestemming aan te passen en heeft aan een ingenieursbureau verzocht een plan op te stellen voor de geluidsisolatie van wanden, vloeren en trappen.

De voorzitter benadrukt dat de wijkvereniging voornamelijk publiekrechtelijk in deze aangelegenheid geïnteresseerd is.

Direct omwonenden wordt aangeraden zich omtrent privaatrechtelijke aspecten die aan de verwerving en bestemming van de twee panden verbonden zijn, rechtstreeks tot Sandhaghe te wenden.

Teneinde te voorkomen dat dit agendapunt teveel tijd van de algemene ledenvergadering opeist, stelt de voorzitter voor een aparte bijeenkomst te beleggen waarop het bestuur en de direct omwonenden door vertegenwoordigers van Sandhaghe nader kunnen worden geïnformeerd. Het bestuur zal zich aan de hand van de resultaten van die bijeenkomst nader kunnen beraden omtrent de in deze aangelegenheid nader te stappen. Dit voorstel wordt aangenomen. Bedoelde bijeenkomst zal worden gehouden op vrijdag 14 april, 15.30 uur, ten huize van de familie Hinfelaar, Duinweg 14.

Voorts worden vragen gesteld over het ontoereikend geacht bosonderhoud tussen Van Stolkweg en de Scheveningseweg, over de onveilige verkeerssituatie voor o.a. fietsers door de afstelling van de verkeerslichten bij de kruising bij het Promenade Hotel en over het gebrekkige onderhoud van het laantje tussen de Van Stolkweg en de Parkweg. Hieraan zal aandacht worden geschonken.

Naar aanleiding van een vraag naar de stand van zaken met betrekking tot de uitbreiding van Madurodam wordt opgemerkt dat die uitbreiding wel door zal gaan. Er is rond dit onderwerp al enige weken grote stilte, maar binnenkort kunnen nadere mededelingen worden verwacht, o.a. met betrekking tot de compensatie van het bomenoffer dat door de uitbreiding gebracht wordt.

Bij het gereedkomen van de reconstructie van de Scheveningseweg hebben verschillende aanwezigen behoefte het bestuur te complimenteren met het aandeel dat het bestuur daarin heeft gehad.

Het verslag van de **Algemene Ledenvergadering van 27 oktober 1988** wordt goedgekeurd.

De penningmeester geeft nadere toelichting op het **financieel verslag over 1988**. De kascommissie heeft de boeken gecontroleerd en in orde bevonden.

Onder voorbehoud van het ontvangen van een schriftelijke bevestiging daarvan wordt het financieel verslag 1988 goedgekeurd. Aan de heer Van Vlaanderen zal worden gevraagd de openvallende plaats in de kascommissie in te nemen.

Het **jaarsverslag van het bestuur over 1988** wordt goedgekeurd.

Bestuursamenstelling

Jhr Mr J.J.M.M. van Rijkevorsel is aan de beurt om af te treden, maar stelt zich herkiesbaar.

Er zijn door de leden geen tegenkandidaten gesteld.

Bij acclamatie wordt de heer Van Rijkevorsel herkozen.

Besluitvorming verkeersveiligheid

De heer Goes geeft een historisch overzicht en een toelichting op het geamendeerde plan dat aan de Gemeente zal worden voorgelegd.

De commissie die hiervoor destijds werd ingesteld onderzocht de mate van zgn. sluipverkeer door het Van Stolkpark. Daarvan bleek nauwelijks sprake. Wel werd geconstateerd dat de snelheden waarmee door het Van Stolkpark gereden wordt te hoog zijn en dat er sprake is van parkeeroverlast.

Het aanvankelijk voorstel was ter oplossing daarvan een aantal kruispunten in de wijk te reconstrueren.

Naar aanleiding van bezwaren werden deze voorstellen nader bezien.

Ter vergadering werd een kaartje gedistribueerd waarin op een aantal plaatsen verkeersdrempels en zgn. amsterdamertjes zijn aangebracht.

Dit voorstel ontvangt de instemming van de vergadering.

De Gemeente heeft o.a. de Wijkvereniging "Van Stolkpark" uitgenodigd voorstellen te doen ter verhoging van de verkeersveiligheid.

Het bestuur wordt gemachtigd het geamendeerde voorstel bij de Gemeente in te dienen.

Voortgang buurtpreventie en wijkbeveiliging

De heer Goes licht de voortgang van het project "wijkbeveiliging" toe.

Na de succesvol verlopen proef, wordt het wenselijk geacht voor dit project een afzonderlijke rechtspersoon op te richten. De benoeming van het bestuur van die rechtspersoon zal geschieden door het bestuur van de wijkvereniging.

De vergadering machtigt het bestuur in deze de noodzakelijke stappen te zetten.

Van de **rondvraag** wordt, gelet op het gevorderde uur, geen gebruik meer gemaakt.

Om 10.30 uur sluit de voorzitter het huiselijk gedeelte van de vergadering.

Daarna geeft de heer H. Wals, projectleider Haagse Dienst Stadsbeheer, tot voor kort Directeur van de Haagse Dienst Groenvoorzieningen en Milieu-educatie, een zeer interessante uiteenzetting over het onderwerp "**Groenbeheer in en om het Van Stolkpark en de Scheveningse bossen**".

Ruim over elf uur wordt ook dit gedeelte van de vergadering gesloten.

R. de Jong
secretaris

Jaarverslag wijkvereniging "Van Stolkpark 1988

Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste activiteiten van het bestuur van de Wijkvereniging "Van Stolkpark" in het jaar 1988.

In de samenstelling van het bestuur is in 1988 om een tweetal redenen wijziging opgetreden.

Door het plotseling overlijden van de heer Mulder, die in het bestuur de functie van secretaris bekleedde, moest in de opengevalen bestuursplaats worden voorzien.

Het heengaan van de heer Mulder betekende niet alleen voor het bestuur, maar ook voor de hele wijkvereniging een gevoelig verlies. Aan zijn heengaan werd in het mei-nummer van de Van Stolkparkkoerier op passende wijze aandacht gegeven. Het bestuur bewaart aan de heer Mulder zeer goede herinneringen.

De tweede bestuursmutatie was een gevolg van het besluit om het bestuur met één lid uit te breiden, om daarmee de groeiende hoeveelheid (vrijwilligers)werk over meer bestuursleden te kunnen spreiden.

Met de heer Mr F. W. A. Goes werd het bestuur met één lid uitgebreid, terwijl de heer R. de Jong het secretariaat van de vereniging op zich nam.

Het bestuur vergaderde in 1988 zeven maal; er werden twee Algemene Ledenvergaderingen gehouden.

De Van Stolkparkkoerier verscheen in 1988 vier maal en werd onder alle wijkbewoners (leden en niet-leden) verspreid. Voor de inhoud en verzorging van het verenigingsorgaan werden van verschillende zijden waarderingen ontvangen.

Behalve het verenigingsnieuws (agenda's, vergaderverslagen, overzichten enz.) werden in de Koerier bijdragen opgenomen die betrekking hadden op zaken waaraan in 1988 in bestuurs- of commissieverband aandacht werd gegeven. Als voorbeelden daarvan kunnen worden genoemd:

- Bouwen, breken en behouden in het Van Stolkpark
- Groenvoorziening in het Van Stolkpark
- Buurtpreventie en wijkbeveiliging in het

Van Stolkpark

- Herstel van de Scheveningseweg
- Uitbreiding Madurodam
- Verhoging verkeersveiligheid in het Van Stolkpark
- Tegengaan van "verstening" van het Van Stolkpark.

Ook verscheen in 1988 van de hand van mevrouw Landheer een aantal waardevolle artikelen betreffende historische bijzonderheden door H.M. de Koningin van het indisch Monument, dat aan de Waterpartij zulk een schitterende plaats heeft gekregen, werden een kort artikel en enige fraaie foto's gewijd.

Het bestuur heeft ook in 1988 contacten onderhouden met de Gezamenlijke Scheveningse Bewonersorganisaties (GSBO), met de Federatie van Haagse Wijkorganisaties en met het Wijk- en Diensten-centrum "Het Kalhuis".

R. de Jong
secretaris

Vellen bomen bij zusterhuis Bosch en Duin

Rond Van Stolkweg 15 – dat als zusterhuis bij het verpleegtehuis Bosch en Duin in gebruik is – stonden tot voor kort een aantal forse bomen, die bepalend waren voor het groene karakter van onze wijk. Een probleem was echter, dat blijkbaar niemand zich om die bomen bekommerde, zodat ze ook niet op tijd werden gesnoeid. Een bescheiden verzoek van een van de omwonenden bij de directie van Bosch en Duin daar eens wat aan te doen, leidde helaas tot een al te drastische aanpak.

Een te hulp geroepen "hovenier" wist beter te doen dan 12 forse bomen ongeveer een meter boven de grond af te zagen.

Resultaat: een "kale" villa in een nog kaler tuin.

Gelukkig laat de actieve Haagse dienst voor de Groenvoorzieningen het er niet bij zitten, want de bomen werden zonder vergunning gekapt. Er zal dus wel weer wat boomte terugkomen, maar dat is een schrale troost.

Immers, "boompje groot, plantertje dood", zeiden onze grootouders al.

Van Stolkweg 15 (foto Anneke Landheer)

Duinweg 14-16-18. Het rechts op de foto staande huis is door Sandhaghe aangekocht (foto Anneke Landheer)

Sandhaghe

De bijeenkomst, waarvan elders in dit nummer van de Van Stolkparkkoerier melding wordt gemaakt, heeft inmiddels plaatsgevonden.

Vertegenwoordigers van de leiding van Sandhaghe hebben ten huize van de familie Hinfelaar aan de direct omwonenden van de beide panden en aan bestuursleden van de wijkvereniging nadere toelichting op de plannen gegeven.

Van de zijde van Sandhaghe werd erkend dat die toelichting eerder en vollediger gegeven had behoren te worden.

Sandhaghe, dat geen plannen heeft tot verdere uitbreiding of tot het geven van een speciale bestemming aan de (nagenoeg) aan elkaar grenzende achtertuinten van de betreffende panden, zal de direct omwonende betrekken bij het plannen en doen uitvoeren van de noodzakelijke geluidsisolatie van het pand Duinweg 18. Sandhaghe blijft van mening dat de bestemming die aan Duinweg 18 zal worden gegeven, niet in strijd is met de woonbestemming zoals die

in het bestemmingsplan wordt bedoeld. Dit laatste is inmiddels door Burgemeester en Wethouders van 's-Gravenhage schriftelijk bevestigd. De vertegenwoordigers van de leiding van Sandhaghe gaven overigens - desgevraagd - te kennen bereid te zijn onder bepaalde voorwaarden het voor de verwerving van het pand aan de Belvedereweg gesloten voorlopig koopcontract te doen ontbinden, indien daarvoor in de plaats in het Van Stolkpark een ander pand kan worden verworven. Het is niet uitgesloten dat hierover binnenkort nog verrassende ontwikkelingen gemeld kunnen worden.

Duidelijk is wel geworden hoezeer het wel en wee van Sandhaghe door de bewoners van het Van Stolkpark met belangstelling wordt gevolgd. Is die belangstelling bij sommigen gericht op beveiliging van het woon- en op bescherming van de eigen privacy, bij velen komt die belangstelling ook voort uit respect voor het vele goede werk dat in Sandhaghe in opdracht van de samenleving ten behoeve van de gehandicapte medemens wordt verricht.

Ook in deze aangelegenheid is weer gebleken, dat tijdige informatie en goede belangenafweging nodig zijn om een evenwicht te vinden en de rust te doen weerkeren.

R. de Jong

Nieuws over Madurodam

Het bomenbestand om Madurodam zal per saldo niet verminderen. De gemeenteraad zal de voorgenomen uitbreiding van Madurodam pas accepteren indien voor het parkbos dat daarvoor moet wijken in de naaste omgeving daadwerkelijk compensatie aan groenvoorzieningen wordt geboden.

De "groencompensatie" dient in principe volledig te zijn en geheel of gedeeltelijk voor rekening van Madurodam te komen. Om de groencompensatie mogelijk te maken zullen waarschijnlijk onder meer enkele wegen in de nabijheid van de miniaturstad worden versmald.

Tenslotte zullen zowel de uitbreiding van Madurodam als de groencompensatie worden neergelegd in een nieuw bestemmingsplan, dat vóór 1 november aanstaande in ontwerp gereed moet zijn.

Tot zover de belangrijkste besluiten van de betrokken raadscommissie, genomen in hun vergadering van 26 april jongstleden. Het aanvankelijk voorstel van burgemeester en wethouders om met Madurodam alvast een contract aan te gaan en definitieve

besluiten over groencompensatie pas in een veel later stadium te nemen, aan de hand van een nog te ondernemen studie naar de mogelijkheden om wegen af te sluiten en te ontmantelen, werd dus in feite van de hand gewezen.

De raadscommissies zaten daarmee op dezelfde lijn als de Gezamenlijke Scheveningse Bewonersorganisaties (GSBO), namens wie ik tijdens de vergadering heb ingesproken. De bewonersorganisaties hebben gewezen op de vele onzekerheden rond zowel de uitbreiding van Madurodam zelf, als de groencompensatie:

* Het is nog steeds onzeker welk investeringsbudget de stichting Madurodam voor het gehele project zal kunnen opbrengen. Minder dan f 20 miljoen, maar hoeveel minder?

* Onzekerheid ook bij de gemeente over de groencompensatie. Eerst moet nog een nadere studie worden verricht en ook de financiering van de nieuwe groenvoorzieningen is nog in nevelen gehuld. Het ligt voor de hand dat Madurodam een forse bijdrage zal leveren aan de groencompensatie, zowel in

verband met het veroorzakers-, als het profijtbeginsel

* Tenslotte is er ook de planologische onzekerheid. Voor de driehoek waarin Madurodam ligt en het gebied eromheen moet met spoed een bestemmingsplan worden opgesteld.

Tot zover de hoofdlijnen van de inspraakreactie. Namens de bewonersorganisatie heb ik met klem aangedrongen op **volledige** groencompensatie. Het bosareaal mag per saldo geen vierkant meter kleiner worden.

Hoe nu verder? Het gemeentebestuur zal nu opnieuw met Madurodam gaan onderhandelen over de financiering van de groencompensatie, er zal snel meer zekerheid moeten komen over de afsluiting en versmalling van wegen en er zal een bestemmingsplan worden opgesteld.

In het kader van het nieuwe bestemmingsplan kunnen de bewonersorganisaties zich een eindoordeel vormen over uitbreidingsplan en groencompensatie.

Jan van Rijkevorsel
Van Stolkparkkoerier 44

Door de gemeente voorgestelde maatregelen

Groenaspecten

De commissieleden hebben unaniem de wens uitgesproken, alles in het werk te stellen om in de onmiddellijke omgeving van het nieuwe Madurodam een zo ruim mogelijke compensatie aan groenvoorzieningen te bieden. In dit verband werd gerefereerd aan het beheerplan Scheveningse bosjes.

In het kader van deze discussie is de vraag gesteld in hoeverre de wegen rond Madurodam nodig zijn voor de afwikkeling van het autoverkeer. Gesuggereerd werd om een aantal wegen te versmallen ten behoeve van aanvullende recreatie-groenvoorzieningen en deze vervolgens uitsluitend open te stellen voor voetgangers en fietsers.

Een dergelijke maatregel past in de aanbevelingen van de Haagse Groennota uit 1982, deel 1, waarin op pagina 42 ten aanzien van het gebied Scheveningse bosjes/Westbroekpark e.o. wordt opgemerkt:

"De samenhang tussen de aan elkaar grenzende groengebieden wordt door diverse wegen verstoord".

Vooruitlopend op een verdere detaillering hebben wij globaal gezien welke wegen hierbij een rol spelen. Onderstaand onze voorlopige conclusie op dit punt:

Wegen rondom Madurodam

Verhuellweg - Deze weg wordt doorsneden door de Prof. B.M. Teldersweg. Vanaf deze laatste weg kan de Verhuellweg alleen rechts in worden gereden, terwijl vanaf de Verhuellweg uitsluitend rechts de Prof. B.M. Teldersweg/Hubertusviaduct kan worden opgereden. Dit geldt voor beide delen.

De Verhuellweg heeft nauwelijks of geen betekenis als ontsluitingsweg, hetgeen ook blijkt uit de geringe verkeersintensiteit.

Voorlopige conclusie: voor het rijdend autoverkeer is de weg niet nodig.

Duinweg - De Duinweg tussen de Hogeweg en de Haringkade heeft een duidelijke recreatieve waarde. Als ontsluitingsweg is deze van ondergeschikte betekenis gezien de meer logische ontsluiting via de Prof. P.S. Gerbrandyweg en de Wagenaarweg.

Er van uitgaande, dat Prof. P.S. Gerbrandyweg en de Wagenaarweg voor het autoverkeer beschikbaar blijven, is onttrekking aan het autoverkeer aanvaardbaar.

Prof. P.S. Gerbrandyweg - Het deel tussen de Belvédèreweg en de Cremerbrug vervult een ondergeschikte rol in de ontsluiting van Scheveningen richting Madurodam.

Als alternatief voor het gedeelte van de Duinweg tussen Hogeweg en de Haringkade kan ten behoeve van herstel van de eenheid van het bosgebied afsluiting worden overwogen.

Nadere studie is nodig naar de verkeersintensiteit in het Van Stolkpark.

Hogeweg - Hierbij gaat het om het doodlopende stukje bij het monument voor het

"Englandspiel". Dit stuk kan zonder bezwaar worden heringericht, waarbij wel de aansluiting van de Hogeweg op een bestaand fietspad door de Scheveningse bosjes moet blijven gewaarborgd.

Van Stolkweg - Afsluiting van het doodlopende stuk tussen de Van Stolkweg en de Scheveningseweg heeft geen consequenties voor het verkeer.

Haringkade - De weg vervult op werkdagen een ondergeschikte rol bij de ontsluiting van Scheveningen en het Van Stolkpark. In de avondspits op werkdagen rijden er ongeveer 150 auto's over richting Scheveningen. Tussen de Dr. Aletta Jacobsweg en de Cremerbrug kan de functie in principe ook worden overgenomen door de Wagenaarweg, maar dit heeft als nadeel dat dan een woonstraat met extra verkeer wordt belast. Deze weg vervult overigens al een bescheiden rol in de ontsluiting van het Van Stolkpark en Scheveningen.

Gedurende de openstelling van Madurodam (thans vanaf de paasvakantie tot en met de herfstvakantie en straks in principe het gehele jaar) wordt de Haringkade als eerste overloop gebruikt voor het parkeren van auto's van bezoekers als het eigen parkeerterrein van Madurodam vol is. Langs de weg wordt tweezijdig geparkeerd met een rijbaan van 3,50 meter, waardoor tweerichtingverkeer onmogelijk is, om deze reden dient bij de Cremerbrug een uitrijmogelijkheid te worden gehandhaafd. Het volledig afsluiten van de Haringkade ter hoogte van de ingang van Madurodam zal zeer chaotische taferelen bij het parkeerterrein van Madurodam te zien geven als dit vol is, omdat daar moet worden gekeerd om elders (parkeerterrein De Bataaf), onder het Hubertusviaduct of langs de Koninginnegracht) te kunnen parkeren. Overbelasting van het kruispunt met de Dr. Aletta Jacobsweg zal het gevolg zijn.

Tenslotte merken wij op dat tijdens piekbelasting van de badplaats de Haringkade een functie vervult in de bereikbaarheid van Scheveningen. Het is vooral voor de bewoners van Scheveningen een (relatief) congestievrije route, waardoor men nog in staat is het stadsdeel te bereiken.

Conclusie: Wij zijn van oordeel, dat de huidige functie van de Haringkade zodanig essentieel is en blijft, dat wij het onttrekken daarvan aan het autoverkeer afwijzen. Met name de extra problemen, die wij verwachten te aanzien van de bereikbaarheid van onder meer het Van Stolkpark zijn niet aanvaardbaar. Voorts levert het onttrekken van deze weg aan het autoverkeer geen reële bijdrage aan het oplossen van het parkeervraagstuk. Wel zullen wij ons beraden over herinrichting van de Duinweg ten behoeve van een parkeeroplossing met een minimum aan overlast voor het doorgaande verkeer.

Nadrukkelijk wijzen wij u erop, dat bovengenoemde beoordelingen gebaseerd zijn op

uitkomsten van een eerste globale verkenning. In de komende maanden zullen wij dienaangaande een meer gedetailleerde studie laten verrichten.

Uiteraard zal (over de resultaten daarvan) ook met de betrokken bewonersorganisaties overleg plaatsvinden.

Parkeerterrein Bataaf

Het huidige parkeerterrein bij de Bataaf vervult een bescheiden overloopfunctie voor het parkeeraanbod ten behoeve van Madurodam. Indien het gedeelte van de Verhuell tussen Dr. Aletta Jacobsweg en Prof. B.M. Teldersweg aan het autoverkeer wordt onttrokken is het noodzakelijk dit parkeerterrein te handhaven. Dit biedt in de nieuwe situatie compensatie voor de parkeercapaciteit, welke verloren gaat langs de huidige Verhuellweg.

Wel kan het parkeerterrein alsdan met name door het aanbrengen van een boombeplanting beter ingepast worden in het bosachtige karakter van de omgeving.

Een definitieve keuze ten aanzien van het al dan niet handhaven van dit parkeerterrein kan worden gemaakt op basis van de resultaten van de te verrichten studie.

Nieuwe groenlocaties

Volgens berekening van de Dienst Groenvoorziening en Milieu-educatie zal ten behoeve van de verplaatsing van Madurodam circa 27.000 m² bosgebied aan de openbare recreatie worden onttrokken. Het gebied omvat naast paden (± 1.600 m²), twee kleine speelweiden (± 4.300 m²).

In het nieuwe Madurodam-ontwerp wordt door middel van een ruime 30 meter brede groengordel compensatie geboden voor ± 11.000 m², terwijl een intensieve beplanting van het verdiepte parkeerterrein nog eens ± 6.000 m² oplevert.

Deze groenaanplant zal de nieuwe miniatuurstad geheel omvatten en betekent een aanzienlijke kwalitatieve verbetering ten opzichte van de huidige - rommelige - situatie.

De huidige vanaf de Haringkade zichtbare bebouwing verdwijnt en de thans nog in gebruik zijnde parkeervoorziening zal in de nieuwe situatie aanzienlijk aan kwaliteit winnen.

Per saldo resteert een verlies aan openbaar groen van rond 10.000 m², waarvoor compensatie gevonden kan worden op de reeds eerder genoemde locaties. Alleen al op de lokatie Verhuellweg is alsdan ruimte voor 7.500 m² groenvoorzieningen.

Afgezien van de aanleg van nieuw groen ligt de meerwaarde van deze toevoeging met name in het versterken van de samenhang tussen de verschillende onderdelen van het groengebied. Een groengebied, dat inclusief Westbroekpark, Nieuwe Scheveningse bosjes en de Scheveningse bosjes op dit moment 125 ha beslaat.

Over graven en graven

In de VOM-reeks van de Gemeente 's-Gravenhage zijn dit jaar twee deeltjes verschenen over Scheveningen.

In het eerste nummer "De Gemeentelijke Begraafplaats aan de Kerkhoflaan te 's-Gravenhage" wordt de geschiedenis uit de doeken gedaan van de aanleg en uitbreiding van deze begraafplaats. Het tweede nummer "Franken aan de Frankenslag" is gewijd aan de opgravingen aan de Johan van Oldenbarneveltlaan, die bevestigden dat Franken inderdaad de eerste bewoners waren van de Frankenslag!

In beide gevallen blijkt weer hoeveel in onze directe omgeving te zien is wanneer je er maar op let.

Algemene Begraafplaats

In 1829 besloot de gemeente tot de aanleg van een begraafplaats in de Scheveningse Bosjes, waar iedereen, zonder onderscheid des geloofs, een laatste rustplaats zou kunnen vinden. Deze maatregel werd genomen nadat bij Koninklijk Besluit was vastgesteld dat na 1829 geen doden meer binnen de bebouwde kom in de steden mochten worden begraven. Deze opvatting gold als zeer modern en werd door velen niet gewaardeerd, omdat men het liefst direct in of bij de kerk begraven wilde worden. Ondragelijke stank in de kerkgebouwen en verontreiniging van het grondwater maakten maatregelen echter steeds dringender en belangstelling voor de natuur en een groeiende romantische visie op de dood deden zo de "moderne begraafplaatsen" ontstaan.

Het ontwerp van de Algemene Begraafplaats was geometrisch van aard en er werd van meet af aan rekening gehouden met een indeling naar diverse klassen, variërend van kostbare vrijliggende kelders tot eenvoudige zandgraven. Uit de opgenomen inventarisatie die een representatieve selectie biedt van vooral oudere graven blijkt dan ook de grote diversiteit

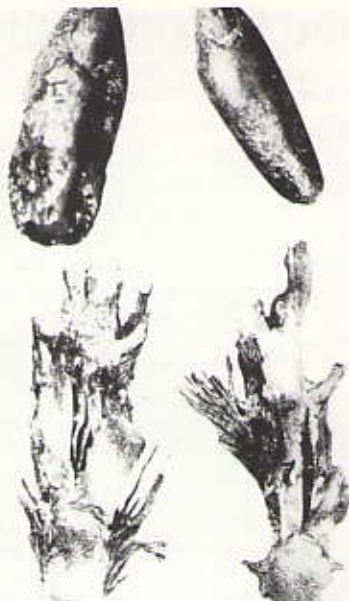
van stijlen en materialen die toegepast zijn.

Te hopen valt dat hiervan vele behouden zullen worden, want er is al veel verloren gegaan in de afgelopen decennia. Om dit proces verder tegen te gaan is een aantal grafmonumenten op de monumentenlijst van Gemeente en Rijk geplaatst.

Een centrale plaats neemt het Schijndodenhuis in. Lang heeft ten onrechte het verhaal de ronde gedaan dat dit gebouw in gebruik geweest zou zijn als jachthuis van koning Willem I. Qua vorm is het een directe navolging van de Italiaanse villabouw uit de 16e eeuw. De functie van dit gebouw was de gelegenheid te bieden zich te "vergewissen omtrent de stelligen dood". Het lichaam kon hier worden opgebaard en pas wanneer zich tekenen van bederf openbaarden mocht met tot begraven overgaan. In de praktijk is het gebouw echter maar zelden gebruikt. Wel woonde de opzichter met zijn gezin in de onderliggende kamers. Een bijzonder cachet wordt gegeven door de schelpenbestrooiing van de wandelpaden en ook de oudste grafvelden herinneren op deze manier aan het nabije strand van Scheveningen.

Gezicht op de Algemene Begraafplaats met de oorspronkelijke hoofdingang, het schijndodenhuis en op de achtergrond de koepel van de kapel op de Katholieke Begraafplaats. Litho ca. 1835 (uit: *De Gemeentelijke Begraafplaats aan de Kerkhoflaan te 's-Gravenhage*, pag. 10)

Zaden en internodia van rogge. *Microscopopname*; vergroting resp. 1- x en 14 x (uit: *Franken aan de Frankenslag*, pag. 39)

Franken aan de Frankenslag

De kustlijn van het Scheveningse strand lag in de vroege middeleeuwen veel verder in zee dan nu. Voor de geschiedenis van de strandwallen in deze regio is de geologie dan ook onontbeerlijk. Archeologische vondsten zijn schaars, omdat deze gebieden zeer dun bewoond werden, al lijkt er wel sprake van continuïteit. Des te opmerkelijker zijn daarmee de opgravingen aan de Van Oldenbarneveltlaan.

Geconstateerd werd bewoning in meerdere gebouwen en de aanwezigheid van akkers in de directe omgeving. Aardewerkresten van tenminste 64 exemplaren zijn van simpele makelij en gedeeltelijk afkomstig uit het Rijnland. Ook voorwerpen van glas en metaal werden aangetroffen, maar er zijn geen munten gevonden. Handelscontacten hebben zich dus vooral via ruilhandel afgespeeld. Ook de visvangst speelde een belangrijke rol.

Aan de vondsten is te zien dat het leven hier niet overdadig was, maar op een absoluut minimum zat men ook weer niet, getuige de handelscontacten.

Uit het onderzoek van granen en pollen bleek dat haver onbekend was in deze streken.

De sporen van deze Merovingische nederzetting duiden op bewoning tot in de 8e eeuw, wanneer een laag stuifzand het gebied afdekt. Ondanks het kleine opgravingsgebied heeft men een schat aan informatie over de vroege middeleeuwen gevonden.

Overigens dankt de Frankenslag zijn naam aan Pieter Franke van der Zwan die in 1796 in bezit kwam van een stukje land aan de weg door de duinen tussen Scheveningen en Den Haag en dus niet aan de "Franken".

Beide uiterst informatieve en goed verzorgde deeltjes zin te verkrijgen bij de boekhandel en bij het Gemeentelijk Informatiecentrum en kosten f 7,50.

Hanneke Farkas-Teekens

Van Stolkparkkoerier 44

De literaire wereld van Carel Vosmaer (1826-1888)

Tot 11 juni aanstaande is in het Haags Historisch Museum, Korte Vijverberg 7, een tentoonstelling over Carel Vosmaer te zien. De letterkundige en kunsthistoricus Carel Vosmaer was in de tweede helft van de negentiende eeuw een van de gezichtsbepalende figuren van de Nederlandse cultuur. Hij heeft heel veel geschreven over de meest uiteenlopende onderwerpen. Bovendien onderhield hij contact met bijna alle letterkundigen en kunstenaars van zijn tijd.

De tentoonstelling bevat veel materiaal dat afkomstig is uit het bijzonder rijke archief van de familie Vosmaer. In het verleden is incidenteel uit dit archief geput, maar onlangs werd het in zijn geheel voor onderzoek opengesteld.

Bij de tentoonstelling verschijnt een boek "De literaire wereld van Carel Vosmaer", geschreven door Nop Maar, met medewerking van F.L. Bastet en J.F. Heijbroek. Het bevat meer dan 250 afbeeldingen, waaronder tal van niet eerder gepubliceerde prenten, tekeningen en documenten. Het boek kost f 39,50.

Carel Vosmaer heeft bijna zijn hele leven in Den Haag gewoond, onder meer in de

Vosmaer-bron in de Scheveningse Bosjes

Anna Paulownastraat en de De Ruyterstraat (nr. 73).

In de tentoonstelling wordt veel aandacht besteed aan het culturele leven in Den Haag in de tweede helft van de 19e eeuw.

Carel Vosmaer was een dubbeltalent. Naast zijn talent als schrijver bezat hij een niet onverdienlijk tekentalent. Hij wendde dat onder andere aan om zijn eigen letterkundig werk te illustreren. Daarnaast bracht hij veelvuldig zijn omgeving in beeld: Haagse locaties, zijn reizen naar het buitenland, zijn gezin, zijn studeerkamers. In zekere zin vormen zijn tekeningen en schet-

ring gebouwd. De relatie Keizerstraat-strand was daarna alleen nog van belang voor recreatie:

Tot 1972 is deze situatie onveranderd gebleven. Daarna is naar aanleiding van de watersnoodramp in 1953 de zeewering opgehoogd. Achter de zeewering is toen een stalen damwand met een betonnen deksloof aangebracht, de zogenaamde stormvloedkering. De relatie straat-strand is hierdoor geheel verbroken. Perspectieftekeningen laten zien dat men dit in de toekomst zal proberen te herstellen door middel van trappen.

Naast de relatie straat-strand wordt er bij de economische functie aandacht besteed aan het verkeer. Foto's en ansichtkaarten tonen de paardentram, de elektrische tram en rijtuigen. Verder kan men de verandering sinds de komst van de Jurriaan Kokstraat zien.

Het derde en tevens laatste element dat bij de economische functie aan de orde komt is het branchepatroon.

Bij de sociale functie staan de verschillende ontmoetingspunten centraal. Op oude prenten en foto's ziet men onder andere het uitgaan van de kerk, het kalhuis, het wakershuisjes en cafe's. Op menige foto staan mensen te praten en veel Scheveningers zullen ongetwijfeld bekenden zien.

Sommige plaatsen, zoals het kalhuis en het wakershuisje zijn verloren gegaan, ofwel

sen een autobiografie in beeld.

Aan het begin van zijn carrière profileerde Vosmaer zich vooral als kunsthistoricus. Hij publiceerde een studie over Rembrandt en opstellen over talrijke andere kunstenaars uit verschillende eeuwen, zoals Frans Hals en zijn vrienden Josef Israëls en Lourens Alma Tadema. In de jaren zeventig en tachtig manifesteerde hij zich ook als literair schrijver.

Vosmaers brede belangstelling wordt ook zichtbaar bij zijn bemoeienissen rond de totstandkoming van het Nationaal Monument op Plein 1813. Een meterhoge, zeer gedetailleerde maquette van dit monument werd onlangs door het Haags Historisch Museum verworven en is op de tentoonstelling te zien.

Vosmaer was bovendien mede-oprichter en aandeelhouder van de aardewerk-, en later ook porseleinfabriek Rozenburg.

Carel Vosmaer vertoefde graag in de Scheveningse Bosjes. Vaak beklaagde hij zich over het ontbreken van een drinkbron in de Bosjes. Twee jaar na zijn dood, op 26 augustus 1890, werd op initiatief van zijn vrienden in de Bosjes een drinkbron ont-huld, door Alma Tadema vervaardigd uit Cararisch marmer. Elke winter werd de bron met hout tegen de kou ingepakt. In de winter van 1944 werd de bron verwijderd, en daarna niet meer herplaatst.

Verkeren in de Keizerstraat

Op 18 maart opende de heer A. Duivesteijn, wethouder van Ruimtelijke Ordening en Stadsvernieuwing, in het Schevenings Museum een tentoonstelling over de Keizerstraat. Deze tentoonstelling, die van 21 maart tot en met 10 juni te bezichtigen is, geeft een historisch overzicht en een toekomstbeeld van deze belangrijke, oude Scheveningse winkelstraat.

De tentoonstelling gaat uit van verschillende functies van de Keizerstraat. Ze geeft weer hoe de functie vroeger was, hoe die nu is en welke plannen er zijn ontworpen om die functie te verbeteren of te herstellen. Het geheel is opgebouwd uit de economische, de sociale en de stedenbouwkundige functie.

Bij de economische functie komt onder andere de relatie straat-boulevard-strand aan de orde. Op plattegronden, prenten en een foto die dateren van voor 1894, kan men zien dat de Keizerstraat toen als het ware overliep in zee. Er was sprake van een druk vissersleven op het strand voor de Keizerstraat, en verder was deze plaats een trekpleister voor badgasten.

Vanwege de vele verwoestingen die de opeenvolgende stormen hebben aangericht is er in 1894 een strandmuur en een zeewe-

omdat ze moesten wijken voor de uitbreiding van huizen, ofwel omdat ze hun bestaan verloren hadden. Andere ontmoetingsplaatsen, zoals het punt voor de kerk of de kalhuisplaats zijn door de toenemende verkeersdrukte bijna geheel verdrongen. Voor de toekomst heeft men nieuwe ontmoetingsplaatsen gecreëerd zoals een plein voor de kerk en de aanleg van brede stoepen op de kalhuisplaats.

Bij de stedenbouwkundige functie tenslotte wordt onder andere ingegaan op de sanering van de sloppen. Verder tonen foto's globaal welke huizen plaats hebben gemaakt voor anderen gebouwen. Uiteindelijk laat een diaserie zien welke panden op de monumentenlijst zijn geplaatst.

Naast de reeds genoemde foto's, prenten, plattegronden, dia's, ansichtkaarten en perspectieftekeningen – de visuele presentatie hiervan is eerst medio januari voor publiek beschikbaar gesteld – zijn er op de tentoonstelling schilderijen, maquettes en een stereokijker te zien.

Pakkans bepalend voor inbreker

Dit is de belangrijkste conclusie van een onderzoek naar de werkwijze van inbrekers bij woninginbraken, de "modus operandi", zoals dat in politiejargon heet.

Het zojuist afgeronde onderzoek werd gehouden door het Landelijk Bureau Voorkoming Misdrijven (LBVM) - een gemeenschappelijk bureau van de beide politiedepartementen - in samenwerking met het paraculiere Bureau Criminaliteitspreventie. Doel van het onderzoek was, zo schrijft Adri Voermans in het aprilnummer van "SEC", na te gaan welke maatregelen ter voorkoming van een inbraak de politie dient te adviseren en in welke volgorde.

In de eerste fase van het onderzoek zijn vooral de gegevens uit de processen-verbaal van ruim 4.000 inbraken op een rij gezet. Daaruit bleek, dat het dievengilde vooral op pad gaat in de "donkere maanden" (oktober tot en met februari). Ter vergelijking: in oktober werd in totaal 132 keer ingebroken tegen 68 maal in juni. Ook kwam een duidelijke voorkeur bij de inbrekers voor de avond en de nacht naar voren: 69% van de inbraken werden dan gepleegd tegenover slechts 6% in de ochtenduren. In de onderzochte gemeenten bleek de zaterdag de favoriete dag voor een inbraak te zijn. Maandag genoot de minste voorkeur.

Stevige sloten en verlichting helpen echt

Tijdens de tweede fase van het onderzoek werd inbrekers gevraagd, waar zij op letten als ze ergens inbreken en hoe ze dan te werk gaan. Hieruit kwam naar voren dat "de ideale, in te breken woning" er als volgt uitziet: een eengezins-, liefst hoekwoning, en gelegen in een stille buurt.

Voor de ervaren inbreker was ook de vermeende rijkdom in de buurt van belang. Bij het uitkiezen van een woning letten de inbrekers op de aanwezigheid van een vluchtweg, of de bewoner thuis is en op verlichting. Sommigen vonden de aanwezigheid van een hond een goede reden om de woning te laten voor wat die is. Binnenkomen doe je door een slot te verbreken of een raam of deur open te wrikken.

Is een inbreker binnen, dan verschilt het verblijf in de woning soms sterk. Avondinbrekers verklaarden meestal zo'n 15 à 20 minuten in de woning door te brengen. De nachtinbreker is vaak maar zeer kort in de woning en onderzoekt alleen de benedenverdieping. De bewoner zou eventueel boven kunnen liggen slapen. De onderzochte inbrekers verklaarden allen zonder uitzondering op de vlucht te slaan als ze tijdens hun werkzaamheden worden gestoord. Men is in geen geval uit op geweld.

De gestolen goederen worden veelal ondergebracht bij een heler. Vaak is die voor de inbraak nog niet bekend; men ziet later wel waar de spullen heengaan, al mag dat niet te lang duren. De inbrekers verklaren het zeer belangrijk te vinden dat een heler "betrouwbaar" is. De prijs die hij voor de gestolen waar biedt is vaak minder belangrijk, evenals de vraag of hij alle spullen in één keer opkoopt.

Maatregelen in het Van Stolkpark

De derde fase van het onderzoek was gericht op het gebruik van de onderzoekresultaten in de praktijk. Hoewel de voorgestelde maatregelen in de eerste plaats bedoeld zijn voor de politie en de gemeentebesturen, kunnen wij daar als bewoners van het Van Stolkpark zeker ook ons voordeel meer doen. Dit geldt vooral voor de volgorde van belangrijkheid bij het treffen van veiligheidsmaatregelen. Maatregelen, die de "pakkans" verhogen dienen bovenaan de lijst geplaatst te worden, omdat ook de inbreker bij de keuze van zijn "doelwit" zich vooral laat leiden door de kans, dat hij betrapt wordt. De mogelijke buit en de toegankelijkheid van het huis komen pas in de tweede plaats, overigens zonder onderscheid tussen die twee criteria.

Na deze constatering spreekt onderstaande lijst van de belangrijkste maatregelen ter voorkoming van een inbraak en de volgorde daarin voor zich zelf. Duidelijk blijkt uit de lijst ook, dat wij, wat de coördinatie van de particuliere beveiliging in het Van Stolkpark onszelf een goede dienst bewijzen. Toch geldt ook hier, dat dan wel in ons streven onze macht kan liggen, maar onze kracht vooral in het getal (van de deelnemers).

Maatregelen ter voorkoming van een inbraak in volgorde van belangrijkheid

Onderlinge relatie Pakkans-tijdstip

Mogelijke maatregelen

- verhoogde (politie) surveillance op gevoelige uren (winteravond)

Pakkans-buurt

- bewoners attent maken op gevoelige uren groen in plantsoenen bij woningen laag houden, sluippaden dichtzetten

Pakkans-woningtype

- achterpaden beter verlichten, verbreden, afsluiten of eenzijdig toegankelijk maken

Pakkans-woning/ bewoners

- alarm(-sticker) zichtbaar aanbrengen, ook aan achterzijde woning

- waakhond

- 's avonds bij afwezigheid binnenverlichting en TV aan; gordijnen dicht

- bij langere afwezigheid op alle manieren het huis bewoond laten lijken

Toegankelijkheid- zijde/opening

- moeilijk overklimbare schutting/muur/haag plaatsen; bij evt. beschadiging direct repareren

- minimaal deuren en ramen aan achterzijde op begane grond bouwkundig beveiligen, liefst ook voordeur, bovenlichten en balkondeur op verdieping

Buit-buurt

- in "rijkere" buurten buurtpreventieproject opzetten (opleet-rooster, handelingsinstructie, contactpersoon bewoners-politie)

- bewoners erop attent maken kostbaarheden in safeloket/-bankkluis te bewaren

Buit-woning/ bewoners

- bewoners adviseren (muur)kluis aan te brengen en er hun kostbaarheden in te bewaren

- bij langere afwezigheid adviseren kostbaarheden in bankkluis te deponeren

- bewoners adviseren buit niet in zicht te zetten (video in kast inbouwen, 's avonds en 's nachts gordijnen dicht)

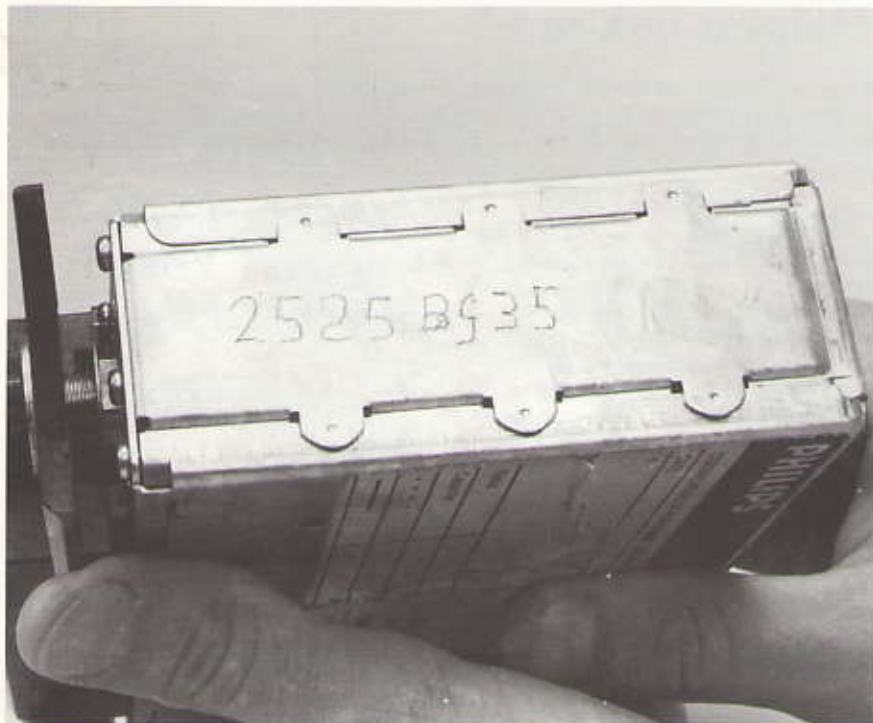
Wordt lid

van de Wijkvereniging "Van Stolkpark".

U kunt de wijkvereniging steunen door lid te worden en een bedrag van minstens f 20,- per jaar over te schrijven naar postrekening 34 41 829 ten name van de penningmeester van de Wijkvereniging "Van Stolkpark".

Het bestuur van de wijkvereniging doet al hetgeen in zijn vermogen ligt voor een goed woon- en leefklimaat in het Van Stolkpark, ook in uw belang.

Als u buiten het Van Stolkpark woont, op de hoogte wilt blijven van het wel en wee in het Van Stolkpark en de wijkvereniging een warm hart toedraagt, kunt u als donateur de wijkvereniging steunen door storting of overschrijving van f 20,- naar postrekening 34 41 829. U krijgt in dat geval de Van Stolkparkkoerier over de post toegezonden.

Voorkom diefstal uit uw auto

In de Haagse regio is het aantal diefstallen uit auto's sinds 1983 met 88% gestegen tot bijna 21.000 diefstallen per jaar, hetgeen bij elkaar een schadebedrag oplevert van ongeveer 16 miljoen gulden. Het klinkt ongeloofwaardig, maar in veel gevallen van diefstal uit een auto blijkt de auto of niet, of onvoldoende te zijn afgesloten.

U kent de argumenten wel: "Ben zo terug", "Het is een rustige buurt", enz.

Eén op de tien auto's blijkt vrijwel moeiteloos voor eenieder vrij toegankelijk en in één op de vier auto's blijken zelfs goederen uitnodigend "geëtaleerd" op banken en hoedenplank aanwezig te zijn.

Doch in 70% van alle diefstallen uit auto's was het de dader te doen om de in de auto aanwezige audio-apparatuur.

In samenwerking met de politiekorpsen uit de regio, Justitie en de BOVAG-dealers is het project gestart "Diefstal uit auto's". "Uw handtekening" is in deze uw postcode en huisnummer. Het ingraven van postcode en huisnummer komt u, denk ik, wel bekend voor, omdat ik weet dat reeds vele mensen uit het Van Stolkpark gebruik hebben gemaakt van de graveerkoffers en hun waardevolle goederen op deze wijze hebben gemerkt.

Het project tussen genoemde instanties liep tot 1 april 1989 en sinds die datum zijn bijna alle BOVAG-dealers in het bezit van een graveerapparaat, waarmee op eenvoudige wijze uw postcode en huisnummer op het metalen chassis van de audio-apparatuur kan worden gegraveerd.

Van Stolkparkkoerier 44

Met het graveren en de daarbij behorende stickers is dit een nieuwe stap om diefstal uit auto's te voorkomen en om gestolen audio-apparatuur sneller bij de rechtmatige eigenaar te kunnen terugbezorgen.

Wat kunt u naast het graveren nog meer doen:

- laat geen geld of waardevolle zaken in uw auto achter;
- zorg dat de auto goed is afgesloten, zowel portieren als de kofferdeksel;
- noteer de gegevens van uw audio-apparatuur, zoals merk, type en nummer;
- etaleer geen goederen als fotocamera's e.d. in de auto.

Op ieder politiebureau is een gratis folder verkrijgbaar waarin nog meer tips staan om diefstal uit auto's te voorkomen.

Uw wijkagent
Kees Lookman

Draagt U al een Van Stolkparkdas?

Ze zijn er in blauw, groen en wijnrood: dassen, shawls en chokers van het Van Stolkpark.

Afgehaald bij het contactadres kosten ze: dassen f 22,50 en shawls en choker f 25,-.

Van de Belvédère af gezien

Stadsdeelkantoor Scheveningen

Met het stadsdeelkantoor lijkt het de goede kant op te gaan. Het ziet er nu naar uit, dat daarvoor voorlopig onderdak is gevonden aan het adres Stevinstraat 403. De plaats is niet ideaal, maar het gebouw is met beperkte middelen aan te passen aan zijn nieuwe bestemming.

Het voordeel van deze tijdelijke oplossing is, dat iedereen - burgers en ambtenaren - vast wat kan "inlopen". Met de ervaring, die zo wordt opgedaan, kan rekening worden gehouden bij de bouw en inrichting van een definitief kantoor. Hopelijk zal dat binnen enkele jaren kunnen worden gevestigd in een nieuw kantoor aan de Duinstraat. Ook daarvoor zijn de perspectieven gunstig.

Van Stolkweg 12a gekraakt

Het kon eigenlijk niet uitblijven.

Ondanks alle waarschuwingen onzerzijds is het dan nu gebeurd. Eind april is het pand Van Stolkweg 12a gekraakt. Gelukkig is de wijkagent in deze het bestuur tot steun, zodat aan deze ongewenste situatie misschien snel een eind gemaakt kan worden. Daarvoor is dan wel nodig, dat de eigenaresse, die al jaren in Oostenrijk woont, wat meer realiteitszin aan de dag gaat leggen dan tot nu toe.

Keet HTM afgebrand

De keer die voor uitvoering van de werkzaamheden aan de spoorbaan langs de Scheveningseweg enige jaren geleden op het doodlopende stuk van de Van Stolkweg werd geplaatst is begin mei afgebrand. Naar verluidt is vandalisme de oorzaak van de brand. Inmiddels is de keet ontruimd. De werkzaamheden aan de Scheveningseweg zijn echter nog niet geheel afgerond - de laatste loodjes liggen in de aanpassing van de halteplaatsen.

Herdenking gevallen Englandspiel

Katalin Farkas en Rosan Luijendijk vertegenwoordigden op 4 mei de bewoners van het Van Stolkpark bij de jaarlijkse herdenking van de gevallen bij het Englandspiel.

In aanwezigheid van vertegenwoordigers van o.a. de nabestaanden, het genootschap Engelandvaarders, The Escape, het gemeentebestuur en een deputatie van het VCL legden zij een bloemstuk bij het monument aan de Waterpartij. Vele wijkbewoners gaven door hun aanwezigheid blijk van hun belangstelling. Evenals voorgaande jaren zette de Koninklijke Marechaussee de plechtigheid luister bij met het gebruikelijke ceremonieel.

Helpt u ook mee?

Op zaterdag 3 juni aanstaande, om 10 uur gaat een groep bewoners van het Van Stolkpark onder leiding van de projectleider van de Dienst Stadsbeheer, de heer H. Wals, onkruid, zoals esdoorns, verwijderen uit bij het Van Stolkpark gelegen groengebieden. De verzamelplaats is Belvedereweg, bij de ingang van het Belvedereduin. Het verdient aanbeveling tuinhandschoenen mee te nemen.

De vogelvriendelijke tuin

Onder deze titel heeft de Vereniging voor Bescherming van Vogels 's-Gravenhage en omstreken een informatieve folder uitgegeven. Uit deze folder citeren we:

Als u struiken, heesters of klimplanten plaatst, denk dan aan de vogels. Besdragende struiken zijn een goede voedselbron (lijsterbes, gelderse roos, vlier, vuurdoorn, braam, framboos). Struiken met doorns (meidoorn, hulst) bieden bovendien bescherming en nestgelegenheid. Groenblijvende planten zoals klimop en taxus geven het hele jaar bescherming tegen wind en regen en zijn 's winters geschikt als slaapplek. Sommige dragen nog bessen op de koop toe (hedera helix, 'arborescens' en hederacolchica 'arborescens').

Ook bij de keuze van planten kunt u aan de vogels denken. Het gaat dan niet zozeer om de bloemen, maar om de zaden die daaruit voortkomen, zonnebloemen en herfstasters bijvoorbeeld. U moet de uitgebloeide bloemen dus niet meteen wegnippen. Dit kan nog zeer decoratief zijn ook.

Wees niet te netjes. Een rommelhoekje waar u het onkruid laat groeien en bladeren laat liggen, is een goede broedplaats voor insecten en dat trekt weer vogels. Heeft u een grote of diepe tuin, zorg dan dat er achterin een rustig plekje is, waar de wat schuwere vogels hun gang kunnen gaan.

Dorre bladeren op de grond zijn ideaal. De vogels kunnen er in scharrelen en het verkrijgt de grond (humus). Laat daarom zoveel mogelijk herstbladeren liggen, in ieder geval onder de heg, onder lage struikjes en achterin de tuin.

Een nestkastje kan in elke tuin een plaats vinden. U kunt ze kant en klaar kopen bij de Vogelbescherming (adres zie achterin) of ze zelf maken met behulp van een bouwtekening die u ook bij de Vogelbescherming kunt krijgen. Hang ze op met de invliegopening van de kust af, bij voorkeur met beschutting in de vorm van een boom, heester of een afdak. Nog eenvoudiger is het een omgekeerde bloempot tegen de muur te plaatsen. Als de opening voldoende groot is, zullen mussen en spreuwen hier graag in broeden.

Katten vormen altijd een bedreiging voor vooral jonge vogels. Zorgt u er voor dat katten die buiten lopen een belletje om hebben. Ze zijn bij de dierenhandel te koop; veel vogels worden het slachtoffer van een kat die ze niet tijdig hebben gezien of gehoord.

Gebruik zo weinig mogelijk bestrijdingsmiddelen. Er zijn eventueel middelen op biologische basis die minder schadelijk zijn. En uiteraard is een tuin vol vogels een uitstekende garantie dat insecten weinig kans krijgen!

U zou een speciaal vogelbosje kunnen aanleggen: diverse struiken en heesters bij el-

kaar laten groeien en kamperfoelie of klimop hier om- en doorheen. Behalve bovengenoemde soorten kunnen hier nog in: de meidoorn, de haagbeuk en de spaanse aak. Als ook de buren vogelliefhebbers zijn, kan zo'n bosje op de afscheiding tussen twee tuinen worden aangelegd, waardoor het geheel wat grootser kan worden opgezet. Aan de rand van de stad zullen daar zelfs vogels als de nachtegaal, tjiptjaf en zwartkop kunnen nestelen.

Deze struiken kunt u het beste naar binnen toe snoeien, d.w.z. net anders dan de hovenier meestal doet. Het eerste jaar snoeit u de takken rondom kort af. Er zullen dan zijtakjes ontstaan. De volgende keren snoeit u steeds alleen die takjes die van de stam of gaan, maar de takken die in de richting van de stam of naar beneden toe groeien, laat u staan. Er ontstaat op die manier een vrij ondoordringbare begroeiing.

Heeft u een grote tuin, dan kunt u een houtstapel maken. Hiertoe graaft u een flinke stronk (ondersteboven) in. Vervolgens steekt u 4, 6 of 8 palen van 2 m in de vorm van een wigwam eromheen. Deze palen bindt u bovenaan vast. U vult het geheel op met grote takken snoeihout, bladeren etc. Dan spant u er grof, geplastificeerd harmonicagaas omheen. Over het geheel laat u klimop, kamperfoelie of - als u het snel begroeid wilt hebben - bruidssluijer groeien. Zo'n houtstapel biedt nestmogelijkheid aan vele soorten vogels. Het gaas houdt katten, kauwen en andere kraaiachtigen die het op de jonge vogels gemunt hebben, buiten. In één houtstapel kunnen merel, zanglijster, winterkoning en zwartkop nestelen. Vogels van verschillende soort verdragen elkaar. Een houtstapel kunt u ook tegen de schuur aanbouwen.

Heeft u een kleine matkop- of pimpelmees in de tuin gezien, dan kunt u speciaal voor hem een nestkastje plaatsen met een invliegopening van 2,6 cm. Deze zijn ook bij de Vogelbescherming te bestellen. De normale nestkastjes zijn meestal snel bezet door mus of koolmees en dan trekken die kleintjes zich terug.

Alleen de houtduif komt ieder jaar weer op zijn oude nest terug. Alle andere vogels maken een nieuw nest. Haal daarom oude nesten weg. Ze zijn gemaakt op de beste plaats die er is. Deze komt dan weer vrij. Ook nestkastjes en bloempotten moeten in het najaar worden leeggehaald en schoon gemaakt, wilt u de kans op bewoning optimaal houden.

Inventarisatie-rapport Vogelbescherming

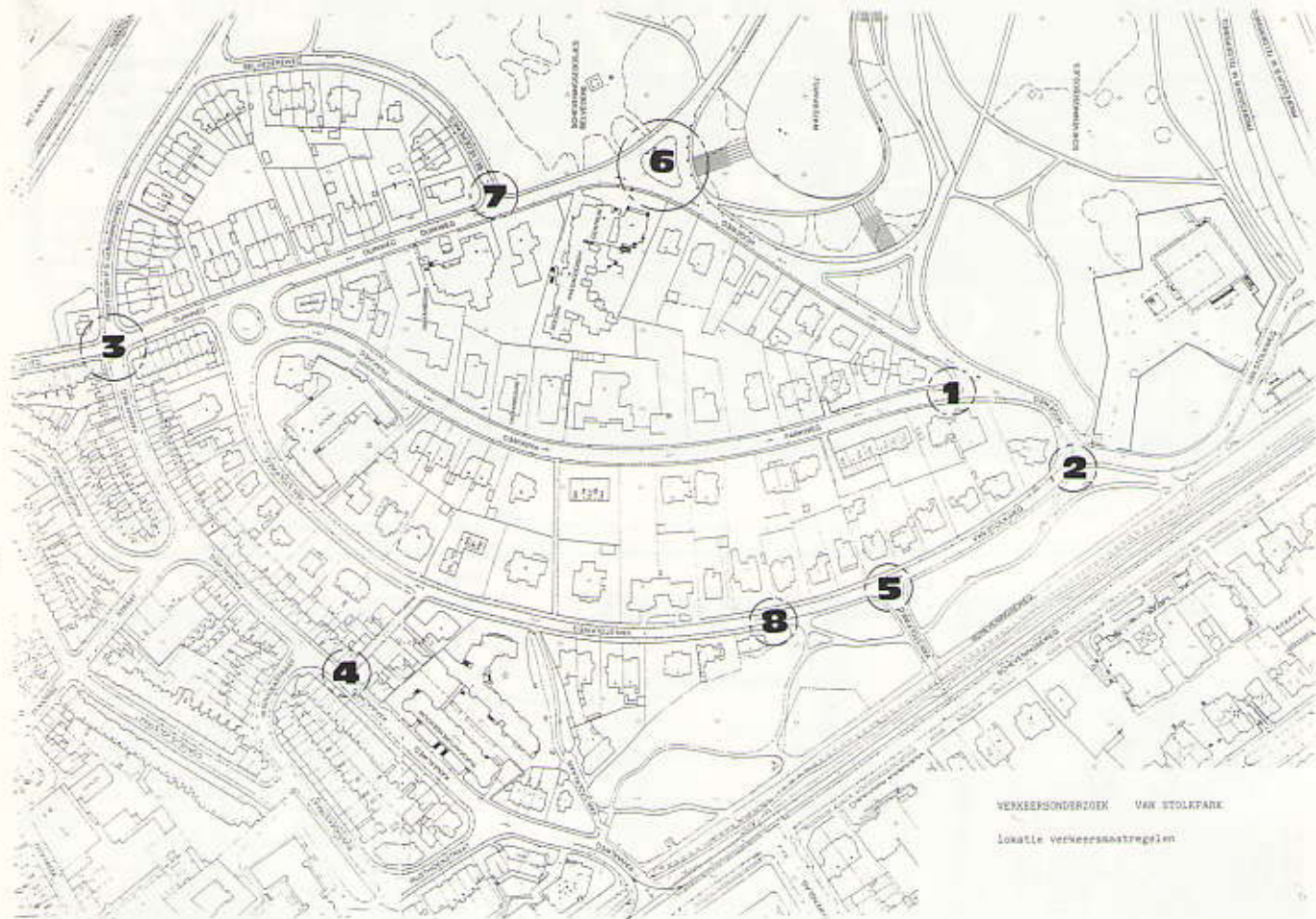
Het inventarisatierapport van de Haagse Vogelbescherming vermeldt 100 broedvogelsoorten.

In de parken in Den Haag en randgemeenten zijn 103 vogelsoorten als broedvogel vastgesteld. Hiervan zijn er 60 tot de min of meer algemene soorten te rekenen. In totaal werden er 168 soorten waargenomen. De drie meest talrijke broedvogels waren in 1988 Merel, Koolmees en Winterkoning. Maar ook Roodborst en Wilde Eend komen bij de top-tien voor. De zeer actieve vogelwachters van de Haagse Vogelbeschermingsvereniging stelden in de 13 vogeltuinen en -reservaten het voorkomen vast van 91 soorten, waarvan 60 als broedvogel.

Deze en nog veel meer gegevens staan te lezen in het Inventarisatierapport 1988, dat de Vereniging voor Vogelbescherming 's-Gravenhage e.o. onlangs heeft uitgegeven. Behalve de parken in Den Haag zelf zijn daarbij ook een aantal groengebieden in Rijswijk, Voorburg, Wassenaar en Leidschendam in het vogelonderzoek betrokken. Daarnaast bevat het rapport ook korte bijdragen van andere actieve vogelgroepen in de Haagse regio, zodat door het rapport ook een goed inzicht in de vogelbevolking in de omgeving van Den Haag wordt verkregen.

De gegevens in het rapport kunnen een belangrijke bijdrage leveren ter ondersteuning van acties tegen de velerlei plannen die het Haagse groen bedreigen, meent de Vereniging. Voor iedereen die belang heeft bij deze gegevens of zo maar in de vogelbevolking van Den Haag en omgeving is geïnteresseerd, bevat dit rapport een schat aan informatie.

Het rapport is te bestellen door overmaking van f 9,- op giro 3586185 t.n.v. Penningmeester Haagse Vogelbescherming, onder vermelding van "Inventarisatierapport 1988".

Verkeer

Tijdens de algemene ledenvergadering van 27 oktober 1988 presenteerde de werkgroep verkeersveiligheid het "Verkeersonderzoek Van Stolkpark". Naar aanleiding van opmerkingen van bewoners op dit onderzoek paste de werkgroep de aanbevelingen aan.

Op de op 10 april 1989 gehouden ledenvergadering lichtte de heer Mr F.W.A. Goes de voorgestelde maatregelen toe. Het doorgaande verkeer in de wijk valt nogal mee. De maatregelen zijn dan ook vooral gericht tegen het te hard rijden van automobilisten en tegen hinderlijk parkeren.

De aanbevelingen – op de plattegrond gemerkt 1 t/m 8 – zijn de volgende:

1. Het aanleggen van voetgangervriendelijke snelheidsbeperkende "trottoirdrempels" op de volgende wegen:
 - a. Parkweg bij de ingang vanaf de Hogeweg (situatieschets 1)
 - b. Van Stolkweg bij de uitgang naar de Hogeweg (zie situatieschets 2)
2. Het aanleggen van een snelheidsremmende maatregel in de vorm van een asverschuiving in de Van Stolkweg ter hoogte van nr. 9 (zie situatieschets nr. 5)
3. Een reconstructie van het kruispunt Hogeweg-Duinweg ter plaatse van de kliniek Sandhaghe, waarbij het verkeer om het pleintje heen geleid wordt. Hierdoor worden de auto's gedwongen af te remmen en wordt tevens het uitzicht voor zowel voetganger als automobilist sterk verbeterd (zie situatieschets 6)
4. Het plaatsen van anti-parkeerpaaltjes langs de kruising Duinweg-Belvedèreweg (zie situatieschets 7)
5. Het plaatsen van anti-parkeertrottoir-

banden in de Van Stolkweg aan de zijde van de Scheveningseweg tussen nr. 6 en de voormalige verbindingsweg met de Scheveningseweg (zie situatieschets 8)

6. Het plaatsen van een verkeersbord met de aanduiding "voorrangsweg buigt af naar links" in de Kanaalweg vóór de kruising met de Duinweg (situatieschets nr. 3).

Deze voorgestelde maatregelen werden door de vergadering positief gewaardeerd. Het bestuur zal zich nu tot de gemeente wenden met het verzoek de maatregelen te doen uitvoeren.

Hans Scholtes

Inhoud

Babysitters	20
Dagverzorging in Duinrust	20
Inventarisatierapport Vogelbescherming	18
Jaarverslag Wijkvereniging "Van Stolkpark" over 1988	11
De literaire wereld van Carel Vosmaer	14
Nieuws over Madurodam	12, 13
Over graven en graven	14
Pakkans bepalend voor inbreker	16
Sandhaghe	12
Scheveningseweg IX	9
Van de Belvedere af gezien	17
Vellen bomen bij zusterhuis Bosch en Duin	11
Verkeer	19
Verkeren in de Keizerstraat	15
Verslag Algemene Ledenvergadering 10 april 1989	10
De vogelvriendelijke tuin	18
Voorkom diefstal uit uw auto	17
Wijkvereniging "Van Stolkpark"	20

Wijkvereniging "Van Stolkpark"

Contact- en correspondentie-adres:
Prof. P.S. Gerbrandyweg 3,
telefoon 54 12 96

Bestuur

Voorzitter:
Mr T. Landheer,
Prof. P.S. Gerbrandyweg 3,
telefoon 54 12 96

Secretaris:
R. de Jong,
Van Stolkweg 27f

Penningmeester:
J.A. Kusters,
Belvedereweg 17,
telefoon 52 33 94

Leden:
Mr. F.W.A. Goes,
Prof. P.S. Gerbrandyweg 121,
telefoon 55 84 55

R.P. Luijer,
Kanaalweg 27,
telefoon 54 13 13

Jhr Mr J.J.M.M. van Rijckevorsel,
Duinweg 10,
telefoon 52 50 54

Mevrouw Th.H.E. Wilmink-Weijhenke,
Duinweg 4,
telefoon 54 90 36

Inlichtingen buurtpreventie:
Prof. P.S. Gerbrandyweg 3,
telefoon 54 12 96

Van Stolkparkkoerier

Eindredactie:
Anneke Landheer-Roelants

Aan dit nummer werkte mee:
Hanneke Farkas-Teekens,
Roch de Jong,
Ton Landheer,
Jan van Rijckevorsel,
Hans Scholtes,
Thea Wilmink-Weijhenke

Verspreiding:
Rob Luijer,
Kanaalweg 27,
telefoon 54 13 13

Burenhulp

Wijkhoofd:
Mevrouw E.M. Braat-van Pelt,
Belvedereweg 1,
telefoon 54 52 04

Plaatsvervangend wijkhoofd:
Mevrouw M.C. Goes-van Romondt,
telefoon 55 84 55

Wijkcontactambtenaar:
H.P. Treffers, Wijkaangelegenheden,
Nassauplein 18-19,
telefoon 12 29 48

Wijkagent:
C. Lookman,
Politiebureau Nieuwe Parklaan,
telefoon 10 30 56/10 30 52

Rayonagent:
F. de Ruiters,
Politiebureau Nieuwe Parklaan,
telefoon 10 30 38/10 30 52

Babysitter

Minimum tarieven zijn:
f 3,50 per uur van 19.00-24.00 uur.
f 4,- per uur vóór 19.00 uur (dus overdag) en ná 24.00 uur.

Als een babysitter blijft slapen, dan wordt het tarief berekend tot het moment van thuiskomst van de ouders.

Het is noodzakelijk gebleken beide partijen erop te wijzen, dat er duidelijke afspraken moeten zijn over de tijd van thuiskomst en over het al dan niet ontvangen van bezoek tijdens het babysitten. Het is voor iedereen prettig dit van te voren goed te regelen.

Anne Hardon tel. 54 03 37
Nicky Kusters tel. 52 33 94
Desirée Landheer tel. 54 12 96
Monique Merckelbach tel. 54 70 12
Jolanda Schuurmans tel. 55 15 44
Kors-Jan Schuurmans tel. 55 15 44
Hanna Wattendorff tel. 50 62 46
(alleen in de weekends)

Dagverzorging in Duinrust

Het verzorgingstehuis "Duinrust" is op 3 april 1989 gestart met opvang van ouderen in het kader van dagverzorging.

Wat houdt dagverzorging in?

Dagverzorging is een voorziening waarbij wordt afgestemd op de individuele behoeften en mogelijkheden van oudere wijkbewoners die nog thuis kunnen verblijven.

Dagverzorging is er ook voor oudere wijkbewoners, die tengevolge van bepaalde omstandigheden in een isolement geraakt zijn.

Dagverzorging is ook voor oudere wijkbewoners die door middel van contacten, ontspanning en ondersteuning in de levensbehoeften aangenamer kunnen leven.

Hoe ziet zo'n dag eruit?

Samen de krant lezen, een groepsgesprek met een bepaald thema, geheugentraining door spelletjes, meer bewegen met elkaar, recreatieve handvaardigheid, gezamenlijk huishoudelijke karweitjes opknappen zoals tafeldekken, planten verzorgen, met elkaar af en toe zelf een maaltijd klaarmaken of iets lekkers bij de koffie bakken. 's Morgens kunnen ze boodschappen doen in het winkeltje in huis.

Er is gelegenheid voor dagverzorging op maandag, woensdag en vrijdag van 10.30 uur tot 16.30 uur.

Aanmelding!

U kunt zich aanmelden voor de dagverzorging bij:

Verzorgingstehuis "Duinrust"
Duinweg 35
2885 JV Scheveningen.

Telefonische inlichtingen:
Mevr. W. Verhey (coördinator)
tel. 502100.